

A large, stylized red rose logo is centered in the background of the top section. The rose is composed of several overlapping petal shapes in different shades of red, creating a layered effect.

NY RIKTNING FÖR VÄSTMANLAND

Hela Västmanland ska ha
förutsättningar att leva och
utvecklas

Gruppmedlemmar:

Mikael Peterson, sammankallande

Per Ågren

Jessica Silversten

Björn Fredlund

Åsa-Märta Sjöström

Beatrice Granlund, sekreterare

Innehållsförteckning

Inledning	3
Uppdrag och eventuella begränsningar	3
Mål med arbetet	3
Problembeskrivning/nulägesanalys	3
<i>Vad saknas i Västmanland?</i>	4
<i>Prioriterade insatser för regional utveckling</i>	5
Politiska förslag	6

Inledning

För att hela Västmanland ska ha förutsättningar att leva och utvecklas krävs en politik som tar hänsyn till både de unika utmaningar och möjligheter som präglar vår region. Detta arbete baseras på en bred kartläggning av regionala behov och prioriteringar. Vi har samtalat med kommunstyrelseordförande i länet, fackliga företrädare och verksamhetskunniga, samt analyserat förutsättningarna för såväl landsbygd som tätorter. Genom att samla dessa perspektiv kan vi utforma en politik som vilar på socialdemokratiska värderingar. Målet är att skapa ett Västmanland där alla, oavsett var de bor, har lika möjlighet till ett gott liv och framtidstro.

Uppdrag och eventuella begränsningar

Uppdraget är att ta fram ett regionalt utvecklingsprogram som ska fungera som en tydlig politisk inriktning för Socialdemokraterna i Västmanland. Detta innebär att identifiera centrala frågor och prioriteringar som bidrar till att skapa ett län där människor kan bo, arbeta och leva under goda förutsättningar. Arbetet utgår från samtal med kommunstyrelseordföranden, dialog med fackliga och verksamhetskunniga företrädare, samt en bred analys av de långsiktiga regionala behoven. Samtidigt finns vissa begränsningar i uppdraget. Det är viktigt att skilja på frågor där regionen har direkt ansvar och möjlighet att fatta beslut, och områden där vi behöver arbeta genom samverkan eller påverkan på andra nivåer. Även om ambitionen i uppdraget är att hålla ett Västmanlands-perspektiv, berör vi vissa punkter som kräver samverkan både på lokal och nationell nivå. Uppdraget ska också präglas av en balans mellan visioner och realism, där fokus ligger på konkreta, genomförbara förslag som kan göra skillnad i människors vardag.

Mål med arbetet

Målet med detta arbete är att utforma ett regionalt utvecklingsprogram som tar avstamp i de behov och prioriteringar som finns i hela Västmanland. Programmet ska ge våra regionpolitiker en tydlig och konkret vägledning för hur vi kan skapa ett län där både landsbygd och tätorter blomstrar. Det handlar om att stärka samhällsservicen, förbättra förutsättningarna för hållbar tillväxt, och se till att hela regionen knyts samman. Genom att utgå från invånarnas verklighet och de prioriteringar som identifierats i dialog med kommunerna ska programmet bli en tydlig plattform för socialdemokratisk politik – en politik som sätter människors behov först.

Problembeskrivning/nulägesanalys

Erfarenheter från partiföreträdare

Den här texten bygger på samtal och intervjuer med kommunstyrelsens ordförande från kommunerna i Västmanland samt företrädare i den regionala utvecklingsnämnden. Deras insikter och erfarenheter har varit ovärderliga för att fånga de mest angelägna frågorna som invånarna i vår region står inför. Genom att lyssna på deras perspektiv har vi kunnat identifiera både utmaningar och möjligheter för att skapa ett Västmanland där alla har förutsättningar att leva, växa och känna trygghet.

Den akuta vården i Köping är en hjärtefråga för länet. Det handlar inte bara om en funktionell sjukvårdsorganisation, utan om tryggheten för människor i hela regionen. Att öppna akutmottagningen i Köping är en fråga om rättvisa och tillgänglighet, och något vi måste leverera på. Politik är att vilja och att prioritera, och detta är en fråga där vi inte kan backa. Samtidigt måste vi stärka primärvården, särskilt för våra barn och äldre, och säkerställa att Köpings sjukhus kan vara en central aktör i en modern och inkluderande vårdkedja.

Kollektivtrafiken är en annan avgörande fråga för hela länet. Förbindelserna måste förbättras, både inom länet och till angränsande regioner som Västerås och Örebro. Kvällstrafik och resmöjligheter för alla delar av Västmanland måste prioriteras, utan att ständigt blicka mot lönsamhet som den enda måttstocken. Det handlar om att ge människor frihet att bo och arbeta där de vill, och om att skapa en verklig sammanhållning mellan Västerås och resten av länet. Skatteväxling mellan kultur och kollektivtrafik kan vara en väg framåt för att möta dessa behov.

Attraktiva boendemiljöer och hållbar utveckling är också nyckelfrågor. Det handlar om att erbjuda boendalternativ som lockar människor att stanna kvar eller flytta till länet. Här spelar både Västerås och de mindre kommunerna en viktig roll. Samtidigt behöver vi samarbeta över kommungränserna i avgörande framtidsfrågor som vatten- och energiförsörjning, så att vi bygger ett samhälle som håller över tid.

Att stärka våra egna verksamheter är avgörande. Genom att säkerställa att de bedrivs med hög kvalitet och i professionell regi kan vi bygga det förtroende som är kärnan i en stark välfärd. Samtidigt måste vi komma ihåg vikten av att leverera på våra löften – när vi säger att vi ska öppna akuten i Köping eller förbättra kollektivtrafiken måste vi också göra det. Våra vallöften är inget vi ställer ut lättvindigt; de är ett uttryck för vår vilja att skapa ett bättre samhälle för alla.

Vi ser helheten, inte bara detaljerna. Vår politik är en berättelse om hur vi vill att Västmanland ska se ut. Det handlar inte bara om det vi formellt styr över, utan om vår vision för hela länet – ett Västmanland som håller samman, där solidariteten och rättvisan styr, och där vi tillsammans bygger ett samhälle som fungerar för alla, inte bara för några få.

Vad saknas i Västmanland?

För att hela Västmanland ska kunna leva och utvecklas krävs en gemensam strategi som stärker samverkan och lyfter länets unika möjligheter. I nuläget saknas en tydlig gemenskap mellan kommunerna i länet, där upplevelsen är att alla ofta "sköter sitt". Även den största kommunen, Västerås, måste bli en mer aktiv del av det regionala samarbetet. Att bygga en starkare vi-känsla är avgörande för att Västmanland ska kunna agera som ett län med gemensamma mål och prioriteringar. Här kan kommuner som Kungsör, med framgångsrika exempel på utveckling och samarbete, fungera som förebilder för övriga kommuner i regionen.

Ett område som tydligt behöver utvecklas är natur- och kulturturismen, där vi bör lyfta fram våra styrkor och historia. Strömsholms kanal, som är en av landets äldsta kanaler och det längsta sammanhållna byggnadsminnet, är en kulturhistorisk skatt med stor potential att attrahera fler besökare. Länets betydelse i Bergslagens industrihistoria borde också framhållas med stolthet. En central fråga för Västmanland är att stärka länets identitet och skapa stolthet bland dess invånare. Vad är det som definierar Västmanland, och hur kan vi lyfta fram det på ett sätt som skapar samma stolthet som exempelvis Dalarnas och Skånes invånare känner för sina regioner? För att åstadkomma detta behöver vi identifiera och kommunicera det som gör vårt län unikt – från vår industriella historia till våra kulturella och naturliga tillgångar. Genom att aktivt marknadsföra och lyfta fram våra styrkor kan vi bygga en gemensam identitet som stärker känslan av samhörighet och stolthet bland västmanlänningarna.

För att hela länet ska leva behövs även bättre förutsättningar för boende och företagande i mindre kommuner. Infrastruktur och kollektivtrafik är centrala delar i detta. Det är avgörande att kollektivtrafiken fungerar väl, både inom länet och till och från Stockholm. Förslag om en Industrilinje, ett direktåg mellan Ludvika och Stockholm, som ett steg för att stärka både arbetspendling och regional utveckling, är ett exempel på detta. Dessutom behöver

biljettlösningar anpassas efter dagens arbetsliv där fler arbetar hemifrån – exempelvis genom införandet av ett "tio-kort" för tåg. Reducerade priser för pensionärer och ungdomar kan också göra kollektivtrafiken mer tillgänglig för fler.

Etableringar av nya företag behöver stimuleras, och detta kräver både bättre kommunikationer och insatser för kompetensförsörjning. Yrkesutbildningar bör finnas tillgängliga även i mindre kommuner, och arbetsplatsförlagd utbildning kan bidra till att skapa nya möjligheter för invånarna. Kommuner som Hallstahammar, som framgångsrikt utbildar undersköterskor och vårdbiträden i egen regi, kan fungera som inspiration. Offentlig sektor borde också marknadsföras som en trygg och säker arbetsgivare – något som särskilt kan bidra till att möta framtida kompetensutmaningar.

Ett levande Västmanland innebär också ett rikt friluftsliv, tillgång till kultur och en stark samverkan mellan kulturskolor och studieförbund i länet. Dessa insatser är viktiga både för den lokala gemenskapen och för att göra regionen mer attraktiv för både boende och besökare.

Avslutningsvis behöver vården fortsatt prioriteras. Akutmottagningen och sjukhuset i Köping är inte bara en fråga om tillgång till sjukvård utan också om trygghet, särskilt för äldre som uppskattar den personliga känslan av ett mindre sjukhus. Även vårdcentraler måste fungera väl för att ge invånarna trygghet i hela länet.

Sammantaget handlar det om att arbeta långsiktigt och fokuserat. I stället för att sprida resurserna tunt över många små insatser bör vi prioritera ett fåtal nyckelfrågor med substans som verkligen kan göra skillnad. Det kräver mod att tänka strategiskt och förmåga att samverka över kommungränserna för att stärka helheten.

Prioriterade insatser för regional utveckling

Kollektivtrafik som knyter samman länet. För att skapa ett levande Västmanland måste kollektivtrafiken fungera för alla. Vi behöver fortsätta satsningarna på att öka andelen som reser kollektivt, med fler och tätare avgångar som gör det enkelt att resa både inom länet och till angränsande regioner. Kollektivtrafiken ska gå att lita på och vara tillgänglig på de platser och tider som invånarna behöver. Det innebär att vi särskilt vill satsa på fler avgångar under kvällar och helger för att möjliggöra deltagande i arbetsliv, kultur och gemenskap. Ett särskilt mål är att möjliggöra kollektivtrafikresor till och från Västerås på under en timme från alla länets kommuner – idag saknas denna möjlighet för Skinnskatteberg och Norberg, vilket skapar ojämlikhet i länet. Vidare måste vi se till att kollektivtrafiken blir mer ekonomiskt tillgänglig genom att införa studentrabatter och sommarlovskort för skolungdomar. Samtidigt behöver vi fortsatt satsa på Bergslagspendeln, Dalabanan, Mälarbanan, Svealandsbanan och UVEN för att förbättra arbetspendling och regional utveckling.

Hållbara och klimatsmarta regionverksamheter. Region Västmanland ska bidra till det globala arbetet med Agenda 2030 genom att främja hållbara och klimatsmarta lösningar i sin verksamhet. Detta inkluderar satsningar på förnybar energi som vindkraft och solkraft, som är viktiga steg för att minska regionens klimatpåverkan. Vi ska också verka för att fiber byggs ut i hela länet där inte 5G finns tillgängligt, för att möjliggöra en modern digital infrastruktur som främjar både näringsliv och privatpersoners vardag.

Studieförbunden och folkbildningen spelar en central roll för att stärka demokratin, sammanhållningen och den personliga utvecklingen i Västmanland. De erbjuder möjligheter för människor att fördjupa sina kunskaper, mötas över gränser och delta i samtal om viktiga

samhällsfrågor. För många är folkbildningen en väg in i civilsamhället och ett sätt att ta ett aktivt ansvar för sin egen och andras framtid. Regionen har ett ansvar att säkerställa att stödet till studieförbunden och folkbildningen är fortsatt starkt, så att dessa verksamheter kan fortsätta bidra till en levande demokrati och ett inkluderande samhälle i hela länet. Samtidigt ska vi arbeta för att fler barn och unga får tillgång till kultur, genom satsningar på läsfrämjande insatser och en stärkt kulturskola. Vi vill också öka äldres möjligheter att delta i och ta del av kultur i hela länet.

Utveckla besöksnäringen och lyfta vår historia. Besöksnäringen i Västmanland har stor potential att växa och bidra till länets utveckling. Det behövs en kraftfull gemensam strategi som tas fram i samarbete med kommunerna och näringslivet. Här spelar Strömsholms kanal en central roll – som en av landets äldsta kanaler och en kulturhistorisk skatt är den en viktig del av länets identitet. Regionen bör stödja de kommuner som har ansvar för att driva verksamheten och bidra till att kanalen utvecklas som en attraktion. Genom att stärka länets besöksnäring kan vi också skapa fler arbetstillfällen och attrahera fler besökare till våra historiska och natursköna miljöer.

Stärkt kompetensförsörjning och utbildning. För att säkerställa en stark arbetsmarknad och kompetensförsörjning i hela länet behöver det regionala Kompetensrådet förstärkas genom ökad facklig representation. Vi vill också att fler lärcentra för distansstudier inom universitet, högskola och yrkeshögskola etableras på flera platser i länet. Detta skulle möjliggöra för fler att vidareutbilda sig utan att behöva flytta, vilket stärker kompetensen lokalt och gör att fler kan bo kvar i sin hemkommun.

Lärdomar från pandemin. Erfarenheterna från coronapandemin måste tas tillvara. Det är viktigt att regionen har tillräckliga lager av förnödenheter inför nästa pandemi och att vårdpersonalen ges rätt förutsättningar att hantera kriser. En konkret åtgärd kan vara att låta pensionerade vårdanställda stå till förfogande under semesterperioder eller i akuta lägen genom avtal vid pensioneringen. Detta skulle bidra till att avlasta den ordinarie personalen och säkerställa en god vårdkapacitet året om.

Akutmottagningen i Köping. En av de mest angelägna sjukvårdsfrågorna i länet är att säkerställa en välfungerande akutmottagning i Köping. Detta är en fråga om trygghet för invånarna i hela regionen, särskilt för dem som bor långt från större sjukhus. Att stärka den akuta vården i Köping är avgörande för en jämlik och tillgänglig sjukvård i Västmanland.

Politiska förslag

Hälso- och sjukvård

- Öppna akuten i Köping
- Region Västmanland ska ta fram digitala vårdmöten för att möta dagens förväntningar på tillgänglig vård

Kollektivtrafik och infrastruktur

- Öka andelen som åker med kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken ska gå att lita på och vara tillgänglig på de platser och tider som Västmanlands invånare behöver
- Ha fler regionala avgångar kvällar och helger. Öka tillgängligheten för hela länet. Tillgång till kultur och gemenskap

- Göra det möjligt att resa kollektivt till och från Västerås på under en timme från länets alla kommuner. (Skinskatteberg och Norberg har inte möjlighet nu)
- Fortsatt satsa på Bergslagspendeln, Dalabanan, Mälarbanan, Svealandsbanan och UVEN
- Att studentrabatter ska införas i länets kollektivtrafik
- Införa sommarlovskort för skolungdomar
- Tillgänglig fiber eller 5G för hela Västmanland

Hållbar utveckling och klimat

- Att Region Västmanland ska bidra till det globala arbetet med Agenda 2030
- Vindkraft/solkraft

Kultur och folkbildning

- Säkerställa stödet till studieförbunden och folkbildningen i länet
- Öka äldres möjlighet att delta i och ta del av kultur i hela Västmanland
- Fortsätta utveckla Västmanlandsteatern, Västmanlandsmusiken och Västmanlands läns museum
- Öka barn och ungas tillgång till kultur, även om läsfrämjande

Arbetsmarknad och kompetensförsörjning

- Förstärka och utveckla det regionala Kompetensrådet, bland annat genom att tillföra (öka) facklig representation
- Att lärcentra för distansstudier inom universitet, högskola och yrkeshögskola startas på flera platser i länet

Näringsliv och turism

- Ta fram en kraftfull gemensam strategi för besöksnäringens utveckling i tätt samarbete med länets kommuner och näringsliv

Socialdemokraterna
Västmanland